

[Udenrigsministeren.]

at det var en udtalelse af Dean Rusk. Det er ikke det amerikanske udenrigsministerium bekendt, at den amerikanske udenrigsminister skulle have fremsat en sådan udtalelse. Det nærmeste, de kunne finde frem til med hensyn til en sådan udtalelse, var et svar på en pressekonference på et spørgsmål, der imidlertid ikke vedrørte USAs politik i Vietnam, hverken specielt eller generelt, men som ganske specielt drejede sig om, hvorvidt de øvrige NATO-lande havde forlangt, at USA ensidigt skulle trække sig tilbage fra Vietnam, og det er rigtigt, at et sådant forlangende, en sådan opfordring, er der ingen af USAs allierede der har stillet, heller ikke Danmark. Det er imidlertid et velkendt forhold, at det har været den danske regerings holdning hele tiden. Det er nok tænkeligt, at enkelte — som hr. Frode Jakobsen sagde det — har kunnet misbruge den omstændighed, at vi har tilbudt at uddanne sygeplejersker fra Sydvietnam, til, at det skulle være udtryk for sympati med den amerikanske politik. I så fald må det imidlertid fastslås, at der er tale om et misbrug.

Jeg er naturligvis enig med hr. Per Federspiel i, at spørgsmålet om et overgangsstyre i Vietnam rejser alvorlige problemer. Jeg tror dog, man må erkende, at der jo er den fundamentale forskel mellem det, der skete i Tjecoslovakiet og de øvrige østeuropæiske lande, og så den situation, der må formodes at opstå i Vietnam, når en sådan overgangsordning etableres, at den kommunistiske magtovertagelse i Østeuropa skete praktisk talt under russisk besættelse. Hvis der skal skabes en blot nogenlunde holdbar løsning for Vietnams vedkommende, må et sådant Sydvietnam i hvert fald i overgangsperioden ikke engagere sig udenrigspolitisk hverken til den ene eller den anden side. Hvorvidt landet i det lange løb vil foretrække at blive en neutralstat eller ej, må befolkningen i Vietnam stort set selv afgøre. I overgangsperioden må der i hvert fald ikke være nogen mulighed for, at man udefra kan blande sig direkte i de politiske forhold i landet, og det vil sikkert forudsætte en FN-tilstedeværelse under en eller anden form. Det kan altså ikke fritage os for en vis bekymring, sådan som hr. Per Federspiel gav udtryk for, selv om jeg ikke mener,

bekymringen er så velbegrunderet, som den var i tilfældet Østeuropa, fordi situationen efter min mening er en anden.

Til hr. Erik Kragh vil jeg kun sige, at jeg håber sandelig ikke, at han har fået det indtryk, at jeg var særlig optimistisk med hensyn til udsigterne i Vietnam. Hvis det skulle være tilfældet, vil jeg da gerne gentage, at jeg er ikke optimistisk med hensyn til fredsigterne i Vietnam. Jeg tror desværre, at der kommer til at gå nogen tid, før forudsætningerne for at optage forhandlinger er til stede.

Over for hr. A. C. Normann vil jeg gerne understrege — hvad jeg også havde lejlighed til, da vi diskuterede spørgsmålet for 2 måneder siden — at vi fra dansk side ved de lejligheder, vi har haft, har fremført vore synspunkter over for den amerikanske regering. Vi gjorde det allerede så tidligt, som da vi første gang, tror jeg, drøftede Vietnamproblemet i december 1964; vi gjorde det på NATO-ministermødet i maj 1965, og vi gjorde det igen på NATO-ministermødet i december måned 1965. Jeg får nok lejlighed til at gøre det igen på et møde lidt senere i denne måned i NATO. Vi har i de tilfælde, hvor vi har været på tomandshånd med amerikanerne, på tilsvarende måde gjort det, og vi har løbende, når dette problem har været oppe til drøftelse i NATO-rådet, hvor de permanente repræsentanter er til stede, også fremført vore synspunkter, således som jeg anførte i min redegørelse. Det er derfor forkert, hvis der har dannet sig det indtryk, at vi skulle have været passive. Men jeg erkender én ting: det er ikke med de store armbevægelser, vi har gjort det, og det hænger sammen med den grundlæggende opfattelse, jeg har, at hvis det skal være effektivt, skal det ske på en pæn, venskabelig facon, og så skal det ske, uden man træder de pågældende, man ønsker at påvirke, alt for meget over tæerne samtidig.

Til hr. A. C. Normanns opfordring til mig om at svare på Askovbrevet, vil jeg gerne sige, at det har jeg svaret på. Nogle dage efter, at dette brev var offentliggjort, skrev jeg på anmodning som svar på det en kronik i Kristeligt Dagblad. Jeg kan ikke være forpligtet til at svare det samme sted, hvor henvendelsen er kommet; jeg må gå ud fra, at svaret i Kristeligt Dagblad, som blev